

ปัญหากฎหมายการบังคับใช้ในการซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์¹

พิมพ์พลอย มอญแสง²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายการบังคับใช้ในการซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 โดยการศึกษานี้มีขอบเขตด้านเนื้อหาโดยรวม คือ การศึกษาความเป็นมา แนวความคิด ทฤษฎีและวิวัฒนาการเกี่ยวกับปัญหากฎหมายการบังคับใช้ในการซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยประเทศไทยมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีในการจำหน่ายสุรา ถือเป็นรายได้ระดับต้นๆทำให้ประเทศมีเงินหมุนเวียนมากในระดับหนึ่งและมีการศึกษาและถอดบทเรียนจนได้ข้อบ่งชี้ในปี พ.ศ.2562 ว่า ภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นภาษีในการให้รัฐได้จัดเก็บเพื่อพัฒนาประเทศต่อไป และเป็นการช่วยให้ประเทศสมาชิกสหประชาชาติสามารถขับเคลื่อนการทำงานให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ กล่าวได้ว่า ประเทศไทยมีทั้งนโยบายการจัดเก็บภาษีเหล้าเบียร์และการนำใช้ภาษีเพื่อการพัฒนาสุขภาวะ ผ่านการทำงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับภาคีเครือข่าย ทำให้ได้รับประโยชน์ถึง 3 ประการ คือ 1. เพิ่มรายได้จากการจัดเก็บภาษีในประเทศ 2. ลดภาระทางสุขภาพและสังคม สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน และ 3. ลดการเกิดนักสูบนักดื่มหน้าใหม่³ จึงทำให้ประเทศไทยเองจะต้องจัดทำกฎหมายในการควบคุม และจำหน่ายสุรา เพื่อให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม

ดังนั้น เครื่องดื่มแอลกอฮอล์⁴ ไม่ใช่สินค้าธรรมดาทั่วไป เนื่องจากหากมีการบริโภคปริมาณมากเกินไปทำให้มีเมเมา ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม การทะเลาะวิวาทและเกิดอุบัติเหตุเมมาแล้วขับ ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของผู้บริโภคและผู้อื่น ในอดีตสังคมไทยมีการบริโภคและผลิตอย่างเสรี โดยรัฐมิได้เข้ามาแทรกแซง ต่อมารัฐได้เข้ามาควบคุมจัดเก็บภาษีและมีนโยบาย

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระเรื่อง ปัญหากฎหมายการบังคับใช้ในการซื้อขายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สลิล สิริพิฑูร และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.รติชัย รอดทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เตชะมา.

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต(ภูมิภาค)คณะนิติศาสตร์ มหาลัษรรมคำแหง.

³ สำนักข่าวทูเดย์, นโยบายขึ้นภาษีเหล้าเบียร์ หนทางฟื้นฟูประเทศหลังโควิด [Online], Available URL: <https://workpointtoday.com/220223/>, 2022 (กุมภาพันธ์, 23).

⁴ พระราชบัญญัติเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551. มาตรา 3 บัญญัติว่า “เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุรา ตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”.

เปิดเสรีการผลิตและจำหน่ายสุราโดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและมุ่งจัดเก็บรายได้เข้าสู่รัฐสูงสุด ทำให้การประกอบธุรกิจขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการแข่งขันมากยิ่งขึ้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และประเทศไทยยังคงใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ที่ประชาชนจำนวนหนึ่งมองว่า สร้างความสับสน และสร้างอุปสรรคในการทำการค้า ทั้งกฎที่จำกัดเวลาซื้อ-ขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือการโฆษณาสินค้าต่างๆ รวมถึงการกำหนดสถานที่ซื้อขาย

จากข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้มีการควบคุมตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ที่ชัดเจนและถูกต้องในการตีความตามความหมายต่าง ๆ ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ พบว่ามีปัญหาบางประการ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาข้อยกเว้นให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณที่เป็นร้านค้าหรือสโมสรสถานที่ราชการ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 27 กำหนดในเรื่องการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ หรือ บริเวณ ดังต่อไปนี้

(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

(2) สถานที่บริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยา ตามกฎหมายว่าด้วยยา

(3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้า หรือสโมสร.....ซึ่งตาม มาตรา 27(3) นี้จะเห็นได้ว่า กฎหมายกำหนดข้อยกเว้นว่าหากเป็นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้า หรือสโมสร นั้นสามารถขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การกำหนดสถานที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามมาตรา 27 (3) สถานที่ราชการนั้น ไม่ควรมีการกำหนดข้อยกเว้นไว้ในกฎหมาย ซึ่งเมื่อกฎหมายบัญญัติข้อยกเว้นไว้ก็ควรบัญญัติให้เด็ดขาดในเรื่องของสถานที่นั้น ๆ ให้ชัดเจน⁵ โดยกฎหมายไม่ควรบัญญัติข้อยกเว้นดังกล่าว ต่อท้ายสถานที่ราชการ เพราะหากถ้าในสถานที่ราชการมีร้านค้า หรือสโมสรสามารถขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้ก็เท่ากับว่ากฎหมายบัญญัติขัดกันเอง เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าว การกำหนดข้อยกเว้นร้านค้าหรือสโมสร สามารถขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ก็ถือว่าเป็นการอำนวยความสะดวกให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ หรือผู้มาติดต่อราชการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายยิ่งขึ้นเมื่อต้องการดื่ม

2. ปัญหาข้อจำกัดเวลาในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 28 ประกอบข้อห้ามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องกำหนดเวลาห้าม

⁵ทิพรรัตน์ เดิมเพชร, “การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทย-ลาว ว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555), หน้า 92-115.

ขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ.2558 ระบุว่า ห้ามขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ในเวลาอื่นนอกจากเวลา 11.00-14.00 น. และ 17.00-24.00 น. ยกเว้นสถานที่ที่ได้รับอนุญาต จากการกำหนดระยะเวลาดังกล่าวนี้ ทำให้เกิดปัญหากระทบถึงสิทธิของผู้ที่ประกอบอาชีพเปิดร้านขายของชำ ร้านค้า ร้านอาหาร โดยบุคคลเหล่านั้นมีสิทธิที่จะประกอบอาชีพของตนได้อย่างเสรี และจากการห้ามขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์นอกเหนือจากช่วงเวลาที่กำหนดก็ไม่สามารถจะช่วยลดการบริโภคสุราลงน้อยลง เพราะผู้บริโภคนั้นสามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ล่วงหน้าไว้ได้ จึงมีผลเสียของการจำกัดระยะเวลาในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กลับมามีอย่างยิ่ง⁶

3. ปัญหาการตรวจสอบควบคุมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 29 (1) ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ พบว่า มีการกระทำฝ่าฝืนข้อห้ามและการให้ข้อมูลอายุที่เป็นเท็จในขณะที่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นการยากที่จะตรวจสอบอายุ หากพิจารณา มาตรา 29(1) พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 นั้น ไม่ได้บัญญัติถึงวิธีการในตรวจสอบเกี่ยวกับการซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งกฎหมายไม่มีความชัดเจนและไม่ได้มีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติบังคับแก่ผู้ขายว่า ถ้ามีบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ กลุ่มวัยรุ่น หรือบุคคลผู้ด้อยวัยมาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้ศึกษาเห็นว่าควรเพิ่มมาตรการสำหรับผู้ขาย โดยให้ผู้ขายขอให้ผู้ซื้อนั้นแสดงเอกสาร เช่น การแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทาง ใบอนุญาตขับรถในการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกครั้ง และผู้ขายเองจะต้องทำการตรวจสอบอย่างเข้มงวดตามหลักฐานดังกล่าวว่าถูกต้องตรงกับอายุตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ทั้งนี้ กฎหมาย มาตรา 29 (1) กำหนดเพียงแต่บัญญัติห้ามมิให้ขายเครื่องดื่มแก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบเท่านั้น จึงเห็นว่า สมควรกำหนดมาตรการและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ชัดเจนไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว อีกทั้ง เป็นการป้องกันและควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนไม่ให้ซื้อเครื่องดื่มหรือมีการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ก่อนไว้อันอันสมควร ฉะนั้น ควรมีกฎหมายบังคับเป็นหลักเกณฑ์ หรือวิธีการให้ผู้ประกอบการได้มีการตรวจสอบดูแลการซื้อขายดังกล่าวตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อช่วยลดปัญหาดังกล่าว

4. ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามความหมายของสถานที่หรือบริเวณ ในเรื่องการควบคุมรูปแบบการขายว่ามีวิธีการหรือมีลักษณะแบบใด ตามมาตรา 30⁷ กำหนดห้าม

⁶ สุราไทย, ว่าด้วยเวลาห้ามขายเหล้า [Online], Available URL: <https://surathai.wordpress.com/2020/01/10/time-no-sell/>, 2020 (มกราคม, 10).

⁷ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ไม่ให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะใช้เครื่องขายอัตโนมัติ การร่ำขาย กฎหมายนั้นไม่ได้กำหนดถึงวิธีการหรือในลักษณะใช้เครื่องขายอัตโนมัติ การร่ำขายว่ามีลักษณะอย่างไร ซึ่งบทบัญญัติกฎหมายควรมีการกำหนดถึงลักษณะและอธิบายถึงวิธีการของคำว่า “ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ” หรือ “การร่ำขาย” ให้ชัดเจน ดังนั้น การกำหนดถึงวิธีการและลักษณะดังกล่าว เห็นได้ว่า การที่ไม่กำหนดวิธีการก่อให้เกิดปัญหา กล่าวคือ เครื่องขายอัตโนมัติ การร่ำขาย (หาบเร่) เป็นการบรรยายถึงภาพที่ไม่ชัดเจน ลักษณะ หรือวิธีการว่า เป็นการขายแบบไหนที่ถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว เป็นผลให้ภาครัฐนั้นไม่สามารถจัดเก็บภาษีของผู้ประกอบการที่ขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ได้ จึงก่อการหลบเลี่ยงภาษีได้ เมื่อพิจารณาจากบทกฎหมายดังกล่าวแล้วนั้น ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการขยายความหมายของสถานที่และวิธีการให้ชัดเจน ซึ่งถ้ากฎหมายชัดเจนอยู่แล้วก็ไม่ต้องตีความ แม้ว่า ผู้ใช้กฎหมายจะรู้ดีว่าการนำกฎหมายไปใช้บังคับกับคดีเรื่องนั้นๆ จะไม่ยุติธรรมก็ตาม แต่กฎหมายต้องมีความแน่นอน เมื่อบัญญัติไปแล้วก็ต้องยุติการตีความกฎหมาย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบังคับใช้กฎหมาย เพราะหากมีการตีความที่ไม่ถูกต้องตามความมุ่งหมายหรือตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้วก็จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายนั้นเกิดผลในทางที่ตรงกันข้ามได้⁸

ดังนั้น เพื่อให้มีการควบคุมตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่ชัดเจนและถูกต้องในการตีความตามความหมายต่าง ๆ ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ผู้ศึกษาจึงทำการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องมาตรการการบังคับใช้ในการซื้อขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ เพื่อสามารถให้มีการพัฒนาทางกฎหมายและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพื่อให้ปราศจากช่องว่างและการไม่ครอบคลุมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาข้อยกเว้นให้ขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในบริเวณที่เป็นร้านค้าหรือสโมสรสถานที่ราชการ ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้ตัดคำว่า “ยกเว้น บริเวณที่จัดให้เป็นร้านค้าหรือสโมสร.....”

มาตรา 30 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ
- (2) การร่ำขาย
- (3) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย
- (4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชคการชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ.....

⁸ อริยพร โพธิ์ใส, “การทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย,” วารสารจุลนิติ (มีนาคม-เมษายน 2559): 127-135.

เดิม “ประมวลกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 27(3) บัญญัติว่า กำหนดในเรื่องการห้ามขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในสถานที่ หรือ บริเวณ ดังต่อไปนี้

(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

(2) สถานที่บริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยา ตามกฎหมายว่าด้วยยา

(3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้า หรือสโมสร.....

แก้เป็น “ มาตรา 27(3) บัญญัติว่า กำหนดในเรื่องการห้ามขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในสถานที่ หรือ บริเวณ ดังต่อไปนี้

(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

(2) สถานที่บริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยา ตามกฎหมายว่าด้วยยา

(3) สถานที่ราชการ

2. ปัญหาข้อจำกัดเวลาในการขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในเรื่องของการข้อจำกัดเวลาในการขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ควรมีการยกเลิกหรือปรับปรุง เพื่อไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และเพื่อให้มาตรการทางกฎหมายสามารถบังคับใช้ได้จริง รวมถึงเพื่อประโยชน์แห่งความเสมอภาค และเพื่อให้เศรษฐกิจขับเคลื่อนไปได้ด้วยดี

เดิม “มาตรา 28 บัญญัติว่า ห้ามขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในเวลาอื่นนอกจากเวลา 11.00-14.00 น. และ 17.00-24.00 น. ยกเว้นสถานที่ที่ได้รับอนุญาต”

ข้อเสนอแนะ ให้มีการยกเลิกมาตราดังกล่าว โดยไม่ต้องกำหนดเวลาขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ไว้

3. ปัญหาการตรวจสอบควบคุมการขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 29 (1) ในเรื่องของการกำหนดตรวจสอบควบคุมการขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนไม่ให้ซื้อเครื่องดืม หรือมีการดืมแอลกอฮอล์ก่อนวัยอันสมควร ฉะนั้น ควรมีกฎหมายบังคับเป็นหลักเกณฑ์ หรือวิธีการให้ผู้ประกอบการได้มีการตรวจสอบดูแลเรื่องการซื้อขายดังกล่าว ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อช่วยลดปัญหาด้านสังคม

เดิม “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 29(1) ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

แก้ไขเพิ่มเติมว่า มาตรา 29(1) ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ หากขายให้แก่บุคคลที่มีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป จะต้องขอให้บุคคลนั้นแสดงหลักฐานบัตร

ประจำตัวบุคคลหรือหนังสือเดินทาง ใบอนุญาตขับรถ เพื่อแสดงอายุในการซื้อเครื่องดัดแปลงหรือเข้าไปในสถานที่ที่ขายดัดแปลงก่อนได้รับอนุญาตขาย

4. ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดัดแปลง ตามความหมายของสถานที่หรือบริเวณในเรื่องการควบคุมรูปแบบการขายว่ามีวิธีการหรือมีลักษณะแบบใดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลง พ.ศ. 2551 เพื่อที่จะทำให้เกิดการควบคุมการซื้อขายเครื่องดัดแปลงอย่างแท้จริง ต้องก่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย นอกจากนี้ในการกำหนดความหมายของสถานที่หรือบริเวณในเรื่องการควบคุมรูปแบบการขายว่ามีวิธีการหรือมีลักษณะแบบใด เป็นการจัดระเบียบและควบคุมดูแลเรื่องการซื้อขายเครื่องดัดแปลงได้ถูกต้อง จึงจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้เกิดประโยชน์และเป็นธรรมมากที่สุด

เดิม “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลง พ.ศ. 2551 มาตรา 30 บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดัดแปลงโดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ
- (2) การเร่ขาย”

แต่เป็นว่า มาตรา 30 บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดัดแปลงโดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) การใช้เครื่องขายอัตโนมัติ หมายถึง เครื่องขายที่ไม่ต้องมีผู้ขาย แต่ใช้เครื่องจักรกลเป็นตัวจ่ายสินค้าแทน เพียงลูกค้าจ่ายค่าทรัพย์สินตอบแทน เช่น เหรียญ ธนบัตร ใส่ลงไปในช่องที่กำหนด จากนั้นจะได้เครื่องดัดแปลงออกมาจากเครื่อง

(2) การเร่ขาย เป็นการขายในลักษณะที่ไม่ประจำ ที่ไม่เป็นปกติ เป็นครั้งคราว หรือการขายชั่วคราว ณ สถานที่ที่ไม่ตรงกับที่ระบุไว้ในใบอนุญาต แม้จะตั้งอยู่กับที่ไม่เคลื่อนที่ไปตลอดเวลาก็ตาม ให้ถือว่า การขายลักษณะดังกล่าวเป็นการเร่ขาย

ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะมาตรา มาตรา 30 โดยให้ความหมายการใช้เครื่องขายอัตโนมัติว่า เป็นการขายลักษณะใด และเพิ่มเติมขยายความเรื่องการเร่ขายให้ผู้ นักกฎหมายมาใช้สามารถเข้าใจในลักษณะและวิธีการการเร่ขายได้เลย โดยไม่ต้องตีความหมายอีกทอดหนึ่ง ทั้งนี้ หากมีการตีความในความหมายของคำดังกล่าวผิดพลาดไป ก็จะทำให้เกิดช่องว่างในการนำกฎหมายนั้นมาบังคับใช้ เห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลง พ.ศ.2551 มาตรา 30 ควรขยายความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ทิพรัตน์ เต็มเพชร, “การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทย-ลาว ว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555), หน้า 92-115.

ไทยรัฐออนไลน์, แก่ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อศีลธรรม อำนาจเจ้าหน้าที่ หรือประชาชน [Online], Available URL: <https://www.thairath.co.th/news/2134980>, 2021 (กรกฎาคม, 7).

นิทัศน์ ศรีโชติรัตน์, “นโยบายสาธารณะในการควบคุมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์,” วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข 2, 1 (มกราคม – เมษายน 2559).

บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ, วิวัฒนาการนโยบายควบคุมปัญหายาเสพติดของประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยปัญหายาเสพติด, 2548) หน้า 7-8.

สุราไทย, ว่าด้วยเวลาห้ามขายเหล้า [Online], Available URL: <https://surathai.wordpress.com/2020/01/10/time-no-sell/>, 2020 (มกราคม, 10)

สำนักข่าวทูเดย์, นโยบายขึ้นภาษีเหล้าเบียร์ หนทางฟื้นฟูประเทศหลังโควิด [Online], Available URL: <https://workpointtoday.com/220223/>, 2022 (กุมภาพันธ์, 23).

พระราชบัญญัติควบคุมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551.